

Iz Bosne i Hercegovine

Već viđeno: politika bi da uređuje u medijima

Zoran Udovičić

Tek što smo se ponadali da su iz političkog života, bar javno, nestale ambicije političara i njihovih stranaka da uređuju medije, kad dvije stranke – jedna na vlasti a druga u opoziciji – svališe drvlje i kamenje na urednike dvije bosansko-hercegovačke stanice što ne uređuju program onako kako to političari misle da treba. Riječ o jednom te istom događaju za koji i stranka u opoziciji i na poziciji smatraju da je neprofesionalno popraćen, da je njime manipulirana javnost i da neko za to treba da odgovara.

U petak, 6. aprila u Mostaru, njegovom zapadnom dijelu pod kontrolom hrvatske nacionalne stranke HDZ, došlo je do nereda. Više grupa gnjevnih građana, među kojima su primjećeni i aktivisti stranke HDZ, napali su federalne finansijske policajce, kao i pripadnike međunarodne policije i SFOR-a, koji su po odluci Visokog predstavnika Wolfganga Petritscha sprovodili odluku o uvođenju privremene uprave u Hercegovačkoj banci. Visoki predstavnik je upotrijebio svoje ovlasti iz Dejtonskog sporazuma da izvede ovu akciju, jer je postojala sumnja da Hercegovačka banka nelegalno posluje i predstavlja finansijsko uporište nelegalnim separatističkim organima vlasti u ovom dijelu Bosne i Hercegovine.

Novinari Televizije BiH iz Sarajeva i Televizije Mostar su slikom i riječju dokumentovali ove događaje, dajući pri tome riječ i predstavnicima legalnih organa u Federaciji i predstavnicima institucija protiv kojih je akcija izvedena. Ali to što su mediji dali pravo na iznošenje stava objema stranama pokazalo se kao trn u oku Stranke za BiH, partije koja značajno participira u novim vlastima BiH, i Hrvatske demokratske zajednice, koja je sada opozicija i za koju se sumnja da je stajala iza ovih nereda.

Stranka za BiH je u javnom saopštenju upotrijebila već poznate konstrukcije iz bliske prošlosti koje medije stavljaju na stub srama ili politički linčuju. "Rušitelji BiH imaju u nekim elektronskim medijima isti tretman kao i legalni državni predstavnici," stoji u saopštenju Stranke za BiH. Saopštenje se zatim bavi uređivačkim postupkom koji je primjenjen u dnevniku od 6. aprila: čija je izjava data uživo a čija je prepričana, u kojoj minuti dnevnika je objavljena neka informacija, a sve to začinjeno kvalifikacijama da su voditeljica dnevnika i jedan njen gost govorili kao "glasnogovornici Hercegovačke banke i lidera paradržavne Herceg-Bosne, a ne legalnih državnih organa i državno-federalne televizije". Gost Dnevnika, inače portparol Federalne agencije za novinarstvo, zaradio je epitet rušitelja

Bosne, jer je izjavio "da ne zna da li je Visoki predstavnik imao mandat za imenovanje privremenog upravitelja u banci, jer je to pitanje za pravne eksperte"?!

Slično, ali iz ugla druge strane u sporu, reagovao je i HDZ. Prvo demantijem da su njegovi aktivisti učestvovali u neredima (iako slika govori suprotno), u kojem su hitro izveli zaključak "da je sve to protiv hrvatskog naroda".

Da sve začini, Stranka za BiH je zatražila da se "onemogući manipuliranje javnim mnijenjem i interesima građana", te da Parlament "preduzme energčne mjere na konsolidaciji i transformisanju ove institucije (misli se na RTV BiH – prim.red.) koja je od vitalnog značaja za funkcionisanje demokratskog ustroja naše zemlje".

Ne ulazimo u uređivački postupak koji su primijenile dvije televizije. Možda je on mogao biti i profesionalniji. Možda nisu izmjerene sve dimenzije pojedinih faza događaja, možda su neke informacije bile nedostupne redakciji... No, bilo kako bilo, te su ocjene posao za redakcijske kolegije i kompetentne medijske analitičare, a ne za partijske portparole i dnevna stranačka saopštenja. Ono što nas obeshrabruje je da ni nove političke snage koje su sada vlast u BiH ne odustaju od teze da mediji treba da budu sredstvo propagande u njihovim rukama. Političari bi ponovo da dijele lekcije novinarima kako treba da pišu i uređuju programe. Nepatriotima i nedemokratama, rušiteljima BiH i podstrekačima harange protiv interesa jednog naroda proglašavaju medije samo zato što su primijenili sveto novinarsko pravilo: informacija iz svih uglova i sa svih strana. Iznenadjujuće? Ne, gore – već viđeno.

Zoran Udovičić je glavni i odgovorni urednik 'Media Online' i predsjednik Media plan instituta. ©Media Online 2001. All rights reserved.